

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący	<i>Sędzia SO Andrzej Turliński</i>
Protokolant –	sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 9 sierpnia 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) S.A. z siedzibą w C.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) S.A. z siedzibą w C. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 19 grudnia 2016 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w C. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Andrzej Turliński

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2016 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924) oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 22 czerwca 2016 r. na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia odbiorcy (...) S.A. z siedzibą w C. (powód) kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że (...) S.A. z siedzibą w C. w dniach 10 – 11 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w C., ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy – pkt 1.

Za działania wymienione w punkcie 1 Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną wysokości 14.841 zł – pkt 2 decyzji.

Od ww. decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w całości. Powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania ewentualnie o zmianę decyzji w punkcie 2 poprzez odstąpienie od wymierzenia powodowi kary pieniężnej ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości.

Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa advokackiego według norm przepisanych.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 11d ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a i art. 11c ust. 2 ustawy Prawo energetyczne poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że wprowadzenie ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej stanowi rozwinięcie uprawnień operatora wskazanych w art. 11c ust. 2 ustawy i określa sposób realizacji wprowadzonych ograniczeń, umożliwiając stosowanie kar pieniężnych, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy również za naruszenie ograniczeń w poborze energii elektrycznej,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że na stopień szkodliwości czynu wpływają wyłącznie przesłanki obiektywne, nie związane z zachowaniem samego powoda i istniejącymi po jego stronie podmiotowymi okolicznościami czynu, lecz uwzględniające co do zasady niestosowanie się znacznej liczby innych odbiorców do wprowadzonych zakazów,
3. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy – art. 7, 77 § 1, 80 i 107 § 3 k.p.a. i art. 136 k.p.a. – przez ich niewłaściwe zastosowanie.

Powód podniósł, że (...) nie wydały komunikatu o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej. Jednocześnie powód argumentował, że unormowanie art. 11c ust. 3 p.e. nie odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, tylko do ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji tej energii. Z kolei natychmiastowe ograniczenie poboru mocy do wartości poniżej wielkości wynikającej z planu ograniczeń zagrażałoby bezpieczeństwu pracowników, wzrostem awaryjności maszyn i powstaniem szkodliwych odpadów. Ponadto przekroczenie ograniczenia poboru mocy nie było znaczne, wskazywało tendencję spadkową i miało miejsce wyłącznie w okresie wprowadzania ograniczeń w poborze przez (...).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wniósł także o dopuszczenie oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, przesłanych Sądowi na podstawie art. 479⁴⁸ § 1 k.p.c. przy piśmie z 7 sierpnia 2017 r. – na okoliczność zasadności wymierzenia powodowi kary pieniężnej.

Na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2019 r. za powoda nikt się nie stawił – pełnomocnik powoda zawiadomiony prawidłowo o terminie rozprawy.

Pełnomocnik pozwanego podtrzymał stanowisko przedstawione w odpowiedzi na odwołanie.

Na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2019 r. Sąd postanowił dopuścić dowody zgromadzone w postępowaniu administracyjnym na okoliczności podane przez strony w pismach procesowych.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.

(...) S.A. ((...) albo OSP) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m.in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych,

stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy – Prawo energetyczne wprowadzając na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. (...), do której (...) S.A. z siedzibą w C. jest przyłączony, przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w C., ul. (...) (obiekt Odbiorcy).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że powód, we wskazanym przez (...) obiekcie, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co mogło skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne.

Mając na względzie powyższe, pismem z dnia 22 czerwca 2016 r. (k. 1 – 2 akt adm.) Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności powód został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od (...) wskazujących na stopień niedostosowania się do wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2016 r. (k. 11 - 12 akt adm.) powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie. Wskazał, że w okresie wprowadzonych w okresie 10 – 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wdrożony zostały u niego w najkrótszym możliwym terminie maksymalne możliwe ograniczenia poboru mocy przy zachowaniu obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa osób, mienia i środowiska naturalnego.

Powód wyjaśnił, że kluczowymi procesami w jego działalności produkcyjnej, wykonywanej przy wykorzystaniu energii elektrycznej, są procesy ekstruzji, których utrzymanie w ruchu wymaga 86% używanej przez powoda energii elektrycznej. Prawidłowa praca ekstruderów, ograniczająca ryzyko wystąpienia uszkodzeń tych urządzeń oraz w najmniejszym stopniu ingerująca w środowisko naturalne, wymaga zachowania ciągłości produkcji. Każdorazowe zatrzymanie ekstruderów, konieczne w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej poniżej poziomu 1300 KW, skutkuje występowaniem licznych uszkodzeń tych urządzeń związanych z ponownym ich rozruchem, a dodatkowo w trakcie tego rozruchu powstają nieplanowane odpady, co zanieczyszcza środowisko naturalne i powoduje zagrożenie dla realizacji celów ograniczania odpadów produkcyjnych określonych w polityce środowiskowej zgodnie z ISO 14001. We wskazanym powyżej okresie zużycie energii wynosiło 1600 KW. Aby

zapewnić niezakłócone funkcjonowanie procesów ekstruzji i tym samym przeciwdziałać wystąpieniu uszkodzeń obiektów technologicznych powoda oraz przeciwdziałać zanieczyszczeniu środowiska odpadami, możliwe – w ramach ograniczenia poboru energii elektrycznej - było obniżenie poboru energii do poziomu 1300 KW, rokującego jeszcze zachowanie bezpieczeństwa osób, mienia i środowiska naturalnego. Ograniczenie poboru mocy poniżej wskazanej wielkości zagrażałoby bezpieczeństwu pracowników powoda, skutkowałoby wzrostem awaryjności maszyn i jednocześnie spowodowałoby powstanie odpadów zagrażających środowisku naturalnemu.

Dlatego też, działając w stanie wyższej konieczności, powód obniżył pobór energii elektrycznej do minimalnej wielkości, a jednocześnie przekroczenie wielkości pobranej energii, w stosunku do wielkości wynikającej z ograniczenia nie było znaczne. W efekcie stopień szkodliwości tego czynu, zdaniem powoda, uznać należy za znikomy. Powód zaprzestał naruszania prawa, co uzasadnia jego wnioski o odstąpienie od wymierzenia kary zgodnie z art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne.

Powód podał, że powyższy wniosek jest tym bardziej uzasadniony, że wskazany powyżej przypadek ograniczenia poboru energii miał charakter wyjątkowy i nagły, czego nie można było przewidzieć w planach poboru energii i co z opisanych powyżej przyczyn obiektywnych nie było możliwe do osiągnięcia przez powoda w tak krótkim czasie. Powód podjął działania zmierzające do ograniczenia poboru energii tak szybko jak to było możliwe.

Z uwagi na powyższe powód wniósł o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej.

Pismem z dnia 29 sierpnia 2016 r. (k. 38 – 38V akt adm.) Prezes URE wezwał (...) do zajęcia stanowiska w sprawie.

W odpowiedzi na ww. pismo (...) w piśmie z dnia 13 września 2016 r. (k. 39 – 39V akt adm.) przesłał wyjaśnienia. Podał, że dostawa energii elektrycznej do obiektu zlokalizowanego w C. przy ul. (...), w momencie sporządzania planu wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. była realizowana na podstawie Umowy sprzedaży energii elektrycznej wraz z usługą dystrybucji nr (...), zawartej w dniu 16 października 2009 r. pomiędzy (...) S.A. a (...) Sp. z o.o., obecnie (...) Sp. z o.o. Zgodnie z obowiązującym od dnia 1 lipca 2013 r. Aneks nr 11 do wyżej wymienionej umowy, moc umowna dla obiektu została ustalona na poziomie 2400 kW jako suma dla dwóch przyłączy (przyłącze nr 1 – 1500 kW, przyłącze nr 2 – 900 kW). Natomiast minimalna moc wymagana dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej (moc bezpieczna) została określona w § 3 ust. 7 umowy, w wysokości 900 kW.

(...) poinformował, że plan wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. został przygotowany w oparciu o powyższe parametry tj. moc umowną na poziomie 2400 kW oraz moc bezpieczną wynoszącą 900 kW. Wartości dopuszczalnych poziomów mocy w poszczególnych stopniach zasilania zostały wyznaczone na podstawie powyższych parametrów, z uwzględnieniem postanowień § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. Nr 133 poz. 924). Plan ten wraz z pismem z dnia 31 lipca 2014 r. został przesłany do powoda.

Pismem z dnia 23 września 2016 r. (k. 51 – 51V akt adm.) Prezes URE wezwał (...) do weryfikacji prawidłowości ustalonego dla odbiorcy planu wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obejmującego okres od 10 do 31 sierpnia 2015 r. w kontekście jego zgodności z § 9 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

W odpowiedzi na to pismo (...) pismem z dnia 11 października 2016 r. (k. 55 akt adm. - prezentata Biura Podawczego) wyjaśnił, że przygotowując dla powoda plan ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. określił obniżanie wielkości mocy dla kolejnych stopni zasilania od 11 do 20 według poniższego algorytmu:

- stopień 11: moc umowna (P_u), tj. 2400 k W,

- stopnie od 12 do 14: wielkość mocy stanowiła różnicę między wartością mocy umownej oraz 15%, 30%, 45% mocy umownej pomniejszonej o moc bezpieczną,

- stopnie od 15 do 19: wielkość mocy stanowiła różnicę między wartością mocy umownej oraz 55%, 65%, 75%, 85%, 95% mocy umownej pomniejszonej o moc bezpieczną,

- stopień 20: moc bezpieczna (Pb), tj. 900 kW.

Jednocześnie (...) zaznaczył, że powód nie zgłaszał uwag do przyjętego rozkładu obniżenia mocy zamówionej w poszczególnych stopniach zasilania.

Pismem z dnia 26 października 2016 r. o znaku: (...) (k. 57 akt adm.) zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień, w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz złożenia uwag i wyjaśnień.

W wyznaczonym terminie powód zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

W piśmie z dnia 10 listopada 2016 r. (k. 64 – 67 akt adm.) powód wskazał, że w sprawie nie doszło do naruszenia przez powoda obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, a zatem brak jest podstaw do wymierzenia powodowi kary pieniężnej z tego tytułu i postępowanie winno zostać umorzone.

Wyjaśnił także, że w jego ocenie sankcjonowanie niedostosowania się do ograniczeń poboru energii za okres przed 12 sierpnia 2015 r. nie ma prawnego uzasadnienia w świetle art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Powód podkreślił, że wcześniejsze „ograniczenia” wprowadzone przez (...) S.A. 10 sierpnia 2015 r. dokonane zostały w oparciu o art. 11 ust. 2 pkt 2 p.e. pozostając poza zakresem „karnej” regulacji art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., a zatem niedostosowanie się do nich nie może być podstawą do nałożenia kar pieniężnych, wobec braku podstawy prawnej.

Gdyby bowiem zamiarem ustawodawcy było objęcie dyspozycją przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. również sytuacji ograniczeń poboru energii elektrycznej wprowadzanych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. to zostałyby to wyraźnie przewidziane w przepisach ustawy, prawodawca zaś takiego rozszerzenia nie przewidział.

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył co następuje.

Odwołanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona decyzja jest prawidłowa i znajduje oparcie w przepisach prawa.

Rozstrzygnięcie zostało oparte na następującym stanie prawnym.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1059, z późn. zm.) w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (ust. 1 pkt 4).

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1). Ograniczenia te (określone m.in. w ust. 3) podlegają kontroli w ramach przestrzegania ich stosowania (art. 11 ust. 4). Organem odpowiedzialnym w tym zakresie do kontroli w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (art. 11 pkt 5).

W związku z treścią art. 11 ust. 7 Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w przypadku wystąpienia zagrożeń m.in. bezpieczeństwa dostaw energii.

Z treści art. 11c ust. 2 p.e. wynika, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) Podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) Może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 (art. 11c ust 3 p.e.)

Istotny dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej jest także przepis art. 11d ust. 1 p.e., który przewiduje, że w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art. 11c ust. 1, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego podejmuje w szczególności następujące działania:

- 1) wydaje wytwórcy polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej;
- 2) dokonuje zakupów interwencyjnych mocy lub energii elektrycznej;
- 3) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej przyłączonej do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania, która nie jest jednostką wytwórczą centralnie dysponowaną;
- 4) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej przez odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania lub przzerwania zasilania niezbędnej liczby odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na tym obszarze;
- 5) po wyczerpaniu wszystkich możliwych działań zmierzających do pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną wydaje odbiorcom końcowym przyłączonym bezpośrednio do sieci przesyłowej, polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej lub odłączenia od sieci urządzeń i instalacji należących do tych odbiorców, zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń;
- 6) dokonuje zmniejszenia wielkości zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej.

W okresie wykonywania działań, o których mowa wyżej, użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, stosownie do treści art. 11d ust 2 p.e. są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia (art. 11d ust. 3 p.e.).

Ważna dla prawidłowego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie jest również treść art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. stanowiącego podstawę odpowiedzialności powoda w sprawie niniejszej. W myśl tego przepisu karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Podkreślić należy, że w oparciu o delegację ustawową, zawartą w art. 11 ust. 6 p.e. w dniu 23 lipca 2008 roku wydane zostało przez Radę Ministrów rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej powoływane jako rozporządzenie). Określone w nim zostały sposoby wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Dokonując oceny ustalonego w sprawie stanu faktycznego i jego subsumpcji w stosunku do powołanych norm prawnych, Sąd doszedł do przekonania, że nałożenie na powoda kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Na wstępie wartym odnotowania jest, że przepis ten dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. W ocenie Sądu zaś podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej o jakich mowa w sprawie niniejszej, był wprawdzie powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., niemniej jednak podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. stanowił przepis art. 11d ust. 3 p.e. Norma wynikająca z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. ma charakter uszczegóławiający do uregulowań art. 11d ust. 3 p.e. Regulacja art. 11d ust. 3 stanowi bowiem zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. To w art. 11d ust. 3 p.e. wskazano, że w przypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest więc to norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e. i nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że podstawą działania (...) wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust. 3 p.e., który jest sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. W związku z tym art. 11 p.e., który był podstawą wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2015 r. jest wprost sankcjonowany przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przeprowadzona wyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. i art. 11d ust. 3 p.e. wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. zachowań odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., skoro jak była o tym mowa wyżej, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust. 3 p.e.

Z uwagi na utrwalone w przedmiocie dokonywania wykładni orzecznictwo Sąd dokonał wykładni językowej ww. przepisu z uwzględnieniem wykładni systemowej i funkcjonalnej, co jedynie wzmocniło przyjęte przez Sąd stanowisko.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 p.e. , a więc także do tych wprowadzonych z powołanie się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., stanowi realne zagrożenie

dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, bowiem tylko w takich sytuacjach ograniczenia te są wprowadzane. Ważna jest także możliwość zagwarantowania tego bezpieczeństwa przez wyegzekwowanie nałożonych obowiązków ograniczenia poboru energii. Zatem, jeżeli ustawodawca wprowadził możliwość ograniczenia poboru energii przez operatora systemu przesyłowego w nagłych wypadkach (tj. zagrożenia), to niezbędna jest możliwość sankcjonowania tychże regulacji w przedmiocie ograniczeń. Skoro w ciągu ostatnich 30 lat nie doszło do ograniczenia poboru energii, to oczywistym jest, że w przypadku wprowadzenia takiego ograniczenia sytuacja była poważna i zagrażała bezpieczeństwu dostaw energii. Właśnie w takich nagłych sytuacjach, w których organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, operatorzy muszą mieć możliwość podjęcia kroków w celu uchronienia systemu energetycznego przed rozległą awarią. Należy przyjąć, że, wobec wprowadzonych ograniczeń, każde – nawet najmniejsze – może mieć kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju doprowadzając do awarii energetycznej. Oczywistym jest, że żaden z działających na terenie kraju podmiotów nie byłby stanie w normalnych warunkach samodzielnie zagrozić, przez nawet maksymalny pobór energii, bezpieczeństwu energetycznemu kraju. Jednak w krytycznej sytuacji nawet niewielkie przekroczenie ustalonego poboru mocy w każdej chwili mogło doprowadzić do poważnej awarii całego systemu elektroenergetycznego. Tego rodzaju zagrożenie było realne, o czym dowodnie świadczyło uruchomienie przez operatora systemu i Radę Ministrów przewidzianych prawem procedur. Zatem każdy z odbiorców, także powód, powinien szczególnie w czasie obowiązywania 20 stopnia ograniczenia zasilania bezwzględnie stosować się do wynikających dla z tego obowiązków. W tej sytuacji powodowi, który przekroczył ustalony dla niego bezpieczny pobór mocy o wartości 0,9 MW, można postawić zarzut zawinięcia polegającego na nieprawidłowym prowadzeniu własnych spraw, co doprowadziło do naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa w wyniku niedostosowania w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. poboru mocy do nałożonych ograniczeń.

Stosownie do unormowania art. 11c ust. 3 p.e. w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. W dniu 15 sierpnia 2015 r (...) wydały stosowny komunikat o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co dla Sądu jest równoznaczne z ograniczeniami w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji tej energii, ponieważ przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej jest nierozdzielnie związana z jej poborem przez odbiorcę. Zatem ograniczenia w przesyśle i dystrybucji wiążą się z obowiązkiem odbiorców ograniczenia poboru energii odpowiadającego tym ograniczeniom.

Wymaga podkreślenia, że kwestia opracowania ram, procedur oraz zorganizowanego planu działania, w oparciu o który przedsiębiorca mógłby w sposób uwzględniający minimalizację szkód zastosować się do ograniczeń poboru energii nie leży po stronie Sądu, czy Organu, lecz jest kompetencją powoda korzystającego z poboru energii. Podobnie jest jego wewnętrzną sprawą takie zorganizowanie działalności zawodowej, aby móc na czas reagować na wydane przez właściwe podmioty komunikaty o obowiązującym stopniu zasilania. Z tego względu nie mogły zostać uwzględnione zarzuty powoda oparte na przedstawionych przez niego niekorzystnych skutkach natychmiastowego ograniczenia poboru mocy do poziomu 0,9 MW przyjętego w drodze porozumienia z (...) w planie wprowadzenia ograniczeń obowiązującym powoda w od 1 września 2014 r do 31 sierpnia 2015 r. (k 49 akt adm.).

Należy podkreślić, że nawet niewiedza odbiorcy co do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii nie stanowi przesłanki do przyjęcia braku po jego stronie zawinięcia, gdyż sposób informowania odbiorców o ograniczeniach jest regulowany prawnie w § 12 przywołanego na wstępie rozważań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r.

Jak wynika z unormowania art. 56 ust. 6a p.e. wynika Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. W niniejszej sprawie kluczowe znaczenie miała nie wartość przekroczenia poboru mocy, a sam charakter czynu i jego znaczenie oraz wpływ na bezpieczeństwo energetyczne kraju w krytycznym momencie jego zagrożenia. Niewątpliwie, energia elektryczna ma istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania każdego z jej odbiorców i z tego powodu jest podstawowym dobrem cywilizacyjnym. Dlatego konieczna jest eliminacja zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii, w szczególności po ogłoszeniu 20 stopnia ograniczeniu zasilania, to jest w czasie, gdy system elektroenergetyczny nie dysponuje zapasem mocy. W tej krytycznej dla bezpieczeństwa energetycznego

kraju sytuacji, która miała miejsce od 15 sierpnia 2015 r każde, nawet niewielkie przekroczenie dopuszczalnego poboru nosiło w sobie znaczny stopień szkodliwości, ponieważ bezpośrednio zagrażało sprawności krajowego systemu elektroenergetycznego.

Odnosnie do wymierzonej w sprawie kary, Prezes URE prawidłowo zastosował obowiązujące w przesłanki rzutujące na jej wysokość. Stosownie do treści art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej o której mowa m.in. w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z art. 56 ust. 6 p.e. ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Należy uznać za właściwy przyjęty przez Prezesa URE, znany Sądowi z wielu innych spraw o nałożenie kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze mocy, jednolity dla wszystkich odbiorców, którzy nie dostosowali się do tych ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015 r., sposób ustalania podstawowej wysokości kary administracyjnej, który odnosi się do wielkości przekroczenia poboru mocy przez przedsiębiorcę i najwyższej ceny 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym (odnotowanej 7 stycznia 2016 r.), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 r., tj. 1.500,00 zł. Przyjęcie tej ceny, jako najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej, znajduje uzasadnienie w fakcie, że tak ustalona wartość kary ma być dla przedsiębiorcy sankcją odczuwalną, a nie symboliczną. Prezes URE wymierzając karę prawidłowo wziął pod uwagę to, że powód zastosował się do ograniczeń w części czasu ich trwania i zawęził podstawę wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się powoda do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie miało miejsce (ustalając kwotę kary pieniężnej wyliczono ją jako iloczyn kwoty 3.000,00 zł i łącznego przekroczenia poboru mocy w poszczególnych godzinach 4,94 MW przy czym wartość 3000 zł wynika z podwojenia ceny 1 MWh energii elektrycznej w celu zapewnienia karze należytej dolegliwości). Zarazem nałożona kara pozostaje we właściwej proporcji do przychodu uzyskanego przez powoda w poprzednim w stosunku do wydania decyzji roku podatkowym, który to przychód wyniósł w 2015 r (...)zł.

Z tych powodów sankcja finansowa jest adekwatna do stopnia zawinienia i szkodliwości społecznej czynu, w tym poziomu stwierdzonego przekroczenia poboru mocy i czasu jego trwania, spełniając przypisane jej funkcje: prewencyjną, represyjną i wychowawczą. Mając na uwadze powyższe, Sąd nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących, które mogłyby wpłynąć na odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej bądź obniżenie jej wysokości.

Ustalona w decyzji sankcja uwzględnia przesłanki jej wymiaru określone w art. 56 ust.6 p.e., gdyż jest proporcjonalna do stopnia zawinienia i szkodliwości popełnionego deliktu oraz nie przekracza możliwości płatniczych powoda mieszcząc się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 p.e.

W tym stanie rzeczy Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., bowiem nie było podstaw do jego uwzględnienia, a w szczególności nie potwierdził się żaden z podniesionych w nim zarzutów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na oddalenie odwołania, powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot jego kosztów, które w sprawie obejmowały jedynie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone w oparciu § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804 z późniejszymi zmianami) w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia odwołania tj. 4 stycznia 2017 r.

SSO Andrzej Turliński